

SAMENVATTINGEN - RÉSUMÉS - SUMMARIES

De spanningen tussen Belgen en Fransen tijdens de evacuaties van 1917 en 1918

MÉLODIE BRASSINE

De provincies Namen en Luik

Hoewel vaak miskend, zijn de evacuaties van de bezette bevolking een specifiek kenmerk van de Eerste Wereldoorlog. Om zich in de zones vlak bij het front te ontdoen van 'onnuttige' delen van de bevolking (ouderlingen, zieken en gewonden, kinderen) startte de Duitse militaire overheid met de evacuatie van deze mensen naar het bezette België. Na een quarantaine werden de geëvacueerden naar Zwitserland gestuurd en vervolgens naar het vrije Frankrijk gebracht. Zo waren ze niet meer ten laste van de bezetter.

Dit tot dusver nauwelijks bestudeerde onderwerp, was het thema van een MA-scriptie. De uitvoering van deze evacuaties, de betrokken mensen, de levensomstandigheden in België maar ook de relaties met de inheemse bevolking van het gastland werden hierin onderzocht.

Wat het samenleven met de Belgen betreft, gaat het uiteraard om een subjectieve geschiedenis waarover weinig bronnen bestaan. We gebruikten vooral de rapporten van de hulpcomités alsook de brieven van de geëvacueerden om een beeld te krijgen van de onderlinge relaties.

Na een korte presentatie van de oorzaken en de omvang van de evacuaties, behandelt dit artikel vooral de relaties tussen Belgen en Fransen. Het blijkt dat de Belgen a priori de geëvacueerden warm ontvingen, maar dat de relaties verslechterden naarmate het

verblijf langer duurde. Bijkomend onderzoek zal de komende jaren worden uitgevoerd; dit artikel geeft de allereerste resultaten.

The Belgian-French Tensions During the Evacuations of 1917 and 1918

MÉLODIE BRASSINE

The Situation in the Provinces of Namur and Liège

Although often ignored, the evacuation of occupied populations is a specific feature of the First World War. In order to get rid of the 'non-useful' parts of the population (the elderly, the children, the sick or wounded), the German military authority started to evacuate these people to occupied Belgium. After a quarantine in this country, the evacuees were sent to Switzerland and then brought back to the free French territory. This way, they were no longer the responsibility of the occupier.

This topic – hardly researched until now – formed the subject of a MA-thesis. The organization of the evacuations, the people involved, the conditions of life in Belgium but also the relationship with the host populations are all treated in this research.

The issue of the 'cohabitation' with the Belgians is obviously a subjective topic for which we hardly dispose of archival sources. Therefore, we have mainly used reports of the relief committees as well as letters written by the evacuees.

After a brief presentation of the background and the extent of the evacuations, this article puts a focus on the Belgian-French relations.

It appears that the Belgians a priori gave the evacuees a warm welcome, but that relations deteriorated as the 'cohabitation' progressed. Additional research will be done during the coming years, but this article presents the first results.